

Sygn. akt V KK 177/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak (przewodniczący)

SSN Przemysław Kalinowski

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Barbara Kobrańska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Jerzego Engelkinga,
w sprawie skazanego **A. N.**

w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo
zawieszanej,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 października 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego,
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.

z dnia 28 lutego 2013 r.,

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w G.

z dnia 21 grudnia 2012 r.

1. oddala kasację;

**2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G., wyrokiem z dnia 17 czerwca 2009 r., po rozpoznaniu
sprawy A. N.:

1. uznał go za winnego popełnienia, w ramach ciągu przestępstw, dwóch
przestępstw z art. 163 § 1 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za

- które na podstawie art. 163 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt I1 wyroku);
2. uznał go za winnego popełnienia przestępstwa z art. 288 § 1 k.k., za które wymierzył karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I2 wyroku);
 3. na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzekł karę łączną 2 lat pozbawienia wolności (pkt II wyroku), której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 3 lat próby oraz oddał oskarżonego pod dozór kuratora (pkt III wyroku);
 4. na podstawie art. 72 § 1 pkt 4 i 5 k.k. zobowiązał go do wykonywania pracy zarobkowej oraz powstrzymania się od nadużywania alkoholu (pkt IV wyroku);
 5. na podstawie art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych odpowiednich kwot (pkt V wyroku) oraz orzekł w przedmiocie kosztów sądowych (pkt VI wyroku).

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 25 czerwca 2009 r.

W dniu 23 października 2012 r. wpłynęło do Sądu Rejonowego w G. zawiadomienie z Krajowego Rejestru Karnego o ponownym skazaniu A. N. Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 11 czerwca 2012 r., za przestępstwa popełnione w dniach 15-19 marca 2010 r., został on skazany na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby.

W takiej sytuacji, Sąd Rejonowy w G., działając z urzędu, postanowieniem z dnia 21 grudnia 2012 r., na podstawie art. 75 § 1 k.k. zarządził wobec A. N. wykonanie kary 2 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 17 czerwca 2009 r. W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że skazany dopuścił się w okresie próby popełnienia podobnego przestępstwa umyślnego, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności.

Postanowienie to zostało zaskarżone przez skazanego A. N.

Sąd Okręgowy w G., po rozpoznaniu na posiedzeniu zażalenia i wysłuchaniu prokuratora, który wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie

postępowania wobec upływu okresu próby, postanowieniem z dnia 28 lutego 2013 r., utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Prokurator Generalny, na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., wywiódł kasację od tegoż postanowienia Sądu Okręgowego w G. z dnia 28 lutego 2013 r., zaskarżając je w całości na korzyść skazanego A. N. Zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść postanowienia naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 75 § 4 k.k., polegające na wydaniu orzeczenia utrzymującego w mocy postanowienie Sądu I instancji o zarządzeniu wykonania wobec A. N. warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności pomimo tego, że upłynął już okres próby oraz dalsze 6 miesięcy i nastąpiło zatarcie skazania, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu Rejonowego w G. i umorzenie postępowania wykonawczego na podstawie art. 15 § 1 k.k.w.

Prokurator Prokuratury Generalnej na rozprawie kasacyjnej nie poparł tej kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego nie mogła zostać uwzględniona.

Jak powyżej wskazano, a co nie jest kwestionowane przez skarżącego, w przedmiotowej sprawie zaistniała sytuacja przewidziana w art. 75 § 1 k.k., zgodnie z którym sąd ma obowiązek zarządzenia wykonania kary warunkowo zawieszanej, jeżeli skazany w okresie próby popełni podobne przestępstwo umyślne, za które orzeczono prawomocnie karę pozbawienia wolności. Nie ulega również wątpliwości, iż do zarządzenia wykonania kary, zgodnie z art. 75 § 4 k.k., może dojść jedynie w okresie próby oraz dalszych 6 miesięcy od jej zakończenia.

Z uwagi na skazanie A. N. wyrokiem z dnia 17 czerwca 2009 r., który uprawomocnił się w dniu 25 czerwca 2009 r., wyznaczony okres próby upłynął w dniu 25 czerwca 2012 r., a więc postanowienie o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności mogło być wydane jedynie do dnia 25 grudnia 2012 r. Postanowienie o zarządzeniu wykonania kary wobec skazanego A. N. zostało wydane w dniu 21 grudnia 2012 r, czyli w okresie próby, natomiast uprawomocniło się w dniu 28 lutego 2013 r, a więc po upływie okresu próby oraz dalszych 6 miesięcy.

Słusznie oczywiście wskazuje skarżący, że linia orzecznicza Sądu Najwyższego zainicjowana w końcowym okresie obowiązywania kodyfikacji z 1969 r., oraz ugruntowana w okresie obowiązywania obecnego Kodeksu karnego z 1997 r. wymagała, aby postanowienie o zarządzeniu wykonania kary nie tylko zostało wydane, ale również uprawomocniło się przed upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby (por. m. in. postanowienie SN z dnia 1 lutego 1995 r., III KRN 203/94, OSNKW 1995, z. 3-4, poz. 18; uchwała SN 7 sędziów z dnia 30 stycznia 1996 r., I KZP 34/96, OSNKW 1996, z. 3-4, poz. 14; postanowienia SN: z dnia 4 września 2008 r., II KK 227/08, LEX nr 567082; z dnia 14 lipca 2010 r., V KK 108/10). Uzasadniając takie stanowisko podnoszono w orzecznictwie jako podstawowy argument materialnoprawny charakter 6- miesięcznego terminu przewidzianego w art. 75 § 4 k.k. (uprzednio art. 79 § 1 k.k.) oraz kwestie wykonalności orzeczenia uregulowane w art. 9 k.k.w. Uprzednio obowiązujący przepis art. 9 § 2 k.k.w. wskazywał, że orzeczenie staje się wykonalne z chwilą uprawomocnienia, chyba że ustawa stanowi inaczej i niemal powszechnie uznawano, iż przepis art. 9 § 2 k.k.w. stanowi normę o szczególnym charakterze, a więc wyłączającą w postępowaniu wykonawczym art. 462 k.p.k. (por. m.in. P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego-Komentarz*, tom II, Warszawa 2007, str. 811, teza 11 do art. 462; S. Lelental, *Kodeks karny wykonawczy- Komentarz*, Warszawa 2010, s. 124-125). W dniu 1 stycznia 2012 r. nadano nowe brzmienie przepisowi art. 9 k.k.w. (zob. art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy-Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych ustaw, Dz. U. nr 240, poz. 1431). W obecnym stanie prawnym przypadki, w których postanowienia wydawane w postępowaniu wykonawczym stają się wykonalne dopiero z chwilą uprawomocnienia się, stanowią jedynie nieliczne wyjątki. Zauważyć należy, że postanowienia o obligatoryjnym zarządzeniu wykonania kary w trybie art. 75 § 1 k.k. należą do grupy postanowień, które stają się wykonalne z chwilą wydania, przed upływem okresu wskazanego w art. 75 § 4 k.k. , chyba że sąd wydający postanowienie albo sąd powołany do rozpoznania zażalenia wstrzyma jego wykonanie (por. postanowienie SN z dnia 20 czerwca 2013 r., I KZP 3/13, OSNKW 2013, z. 8, poz. 63). Prowadzi to do wniosku, że **termin 6 - miesięczny przewidziany w art. 75 § 4 k.p.k. jest zachowany, jeżeli przed jego upływem nastąpiło wydanie, choćby nieprawomocnego**

postanowienia o zarządzeniu wykonania kary pozbawienia wolności. Stanowisko takie było również wyrażane i obszernie uzasadniane w orzecznictwie Sąd Najwyższego w okresie obowiązywania kodyfikacji z 1969 r., gdy jak obecnie, postanowienia podejmowane w postępowaniu wykonawczym stawały się wykonalne z chwilą wydania (art. 10 § 1 k.k.w. z 1969 r. w zw. z art. 411 k.p.k. z 1969 r. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. z 1969 r.), a brzmienie art. 79 § 1 k.k. z 1969 r. było niemal identyczne jak art. 75 § 4 k.k., to samo dotyczyło art. 64 k.k. z 1932 r. (por. m. in. uchwały SN: z dnia 18 stycznia 1962 r., VI KO 62/61, OSNKW 1962, z. 4, poz. 62 i z dnia 18 lutego 1972 r., VI KZP 70/71, OSNKW 1972, z. 5, poz. 77). Proponowanego rozwiązania nie podważa również przyjmowany materialnoprawny charakter instytucji określonej w art. 75 § 4 k.k., bowiem ostatecznie o skuteczności postanowień decyduje moment, w którym się uprawomocnią (chodzi o prawomocność formalną, a nie materialną). W przypadku, gdy sąd odwoławczy nie zmieni postanowienia sądu I instancji o zarządzeniu wykonania kary, to zmaterializują się skutki określone w tym przepisie (por. K. Postulski, *Komentarz do art. 9 Kodeksu karnego wykonawczego*, komentarz LEX 2012).

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że kasacja Prokuratora Generalnego podnosząca zarzut naruszenia art. 75 § 4 k.k. nie jest zasadna i dlatego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.